

Asia: VN/6164/2023

Arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Pidätkö arviomuistiossa esitettyä kuvausta mikroliikkumisen nykytilasta oikeasuuntaisena ja riittävän kattavana? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää jollain tavalla?

Liikennevakuutuskeskuksen ("LVK") yhteydessä toimivan Onnettomuustietoinstituutin ("OTI") tavoin LVK katsoo, että arviomuistion kuvaus on oikeasuuntainen ja riittävän kattava saatavissa oleva tieto huomioiden. Kuvausta on syytä täydentää sitä mukaa kun erilaisten sähköisten liikkumisvälineiden liikenneturvallisuudesta ja käytöstä saadaan lisätietoa. Tiedonkeruuta, tutkimustoimintaa ja sen mahdollistavia menettelyjä on syytä edelleen kehittää (esimerkiksi erilaisia liikkumisvälineitä erottelevat koodit hoitolaitosten ja viranomaisten järjestelmissä).

Arviomuistiossa itse mikroliikkuminen kuvataan täsmentymättömänä ja vaihtelevana käsitteenä, joka voi sisältää ainakin jalankulkua avustavia liikkumisvälineitä, kevyitä sähköajoneuvoja, polkupyöriä sekä erilaisia sähköpyöriä. Muistion luettavuutta ja ymmärrettävyyttä auttaisi käsiteltävien liikkumisvälineiden selvempi määrittely ja mahdollisuuksien mukaan kytkeminen voimassa olevan lainsäädännön mukaisiin luokkiin.

Arviomuistio toimenpide-ehdotuksineen on rajattu koskemaan mainittuja liikkumisvälineitä vain silloin, kun ne ovat yhteiskäytössä eli osa mikroliikennepalvelua. Jälkimmäistä rajausta ei muistiossa perustella. Yhdenvertaisuusnäkökulma sekä yksityisomistuksessa olevien ja yhteiskäyttöisten liikkumisvälineiden aiheuttama yhtäläinen liikenteellinen riski huomioiden tulisi jatkotyössä perustella erityisesti linjaukset, jotka johtavat samanlaisten liikkumisvälineiden erilaiseen kohteluun riippuen niiden omistussuhteesta.

2. Mitä arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Minkä vuoksi?

-

3. Puuttuuko arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista jokin olennaiseksi katsomanne ratkaisuvaihtoehto? Millainen tämä ratkaisuvaihtoehto olisi?

-

4. Mikä on näkemyksenne luvussa 7 esitetystä liikenne- ja viestintäministeriön arviosta? Tulisiko arviota täydentää joillain tavalla?

-

5. Mitä muuta haluaisitte lausua arviomuistiosta ja sen sisällöstä?

Arviomuistiossa on ansiokkaasti nostettu esiin liikennevakuutusdirektiivin muutoksesta johtuva liikennevakuutuslain vireillä oleva lainsäädäntöprosessi. Liikennevakuutuslain uudistusta toimeenpanevan työryhmän mietinnön mukaan liikennevakuutuslain mukainen ajoneuvon määritelmä muuttuu teknisiin ominaisuuksiin (paino/nopeus) sidotuksi, mikä aiheuttaa muutoksia myös vakuuttamisvelvollisuuteen. Keskeiset muutokset kohdistuvat nimenomaan erilaisiin sähköisiin liikkumisvälineisiin. Liikennevakuutuslain uudistusta koskeva työryhmä ei päätenyt esittämään erilaisia sääntöjä yksityisomistuksessa oleville ja yhteiskäyttöajoneuvoille.

Käytännössä kaikki rekisteröintivelvollisuuden alaiset ajoneuvot ovat liikennevakuutettavia, sillä rekisteröinti edellyttää voimassa olevan liikennevakuutuksen. Rekisteröinti mahdollistaa muun muassa vakuuttamisvelvollisuuden tehokkaamman valvonnan, tilastoinnin sekä ajoneuvon yksilöinnin vakuuttamis- ja vahinkotilanteessa. Arviomuistiossa todetulla tavalla rekisteröintivelvollisuutta koskevaa lainsäädäntöä voidaan joutua tarkastelemaan myöhemmin uudenlaisten liikkumisvälineiden ja näiden vakuuttamisvelvollisuuden myötä.

LVK huomauttaa, että liikennevakuutuslain uudistuksen myötä lain piiriin tulevat uudenlaiset ajoneuvot tuovat liikennevakuutusjärjestelmään uudenlaisia vahinkoriskejä, kuten kompastumiset tai yhteentörmäykset huolimattomasti pysäköityyn sähköajoneuvoon. Lakisääteinen vakuutusjärjestelmä muuttaa myös vahinkokustannusten jakoperustetta siten, että yhä useampi vahinko korvattaneen liikennevakuutuksesta. Korvausmenettelyn ja muutoksenhakuprosessin näkökulmasta on tärkeää, että lain piiriin kuuluvia ajoneuvoja ja näiden kuljettajia koskevat liikennesäännöt, mukaan lukien pysäköintiä koskevat säännöt, ovat mahdollisimman selkeitä.

Ajoneuvon kuljettajan päihtymyksen vaikutuksesta vakuutuskorvaukseen on jo nykyisellään säännelty liikennevakuutuslaissa, jossa on asetettu myös promillerajat korvauksen epäämisen ja alentamisen arviota varten. Näitä rajoja sovelletaan jatkossakin kaikkiin liikennevakuutuslaissa tarkoitettuihin vahinkotapahtumiin riippumatta siitä, onko ajoneuvon kuljettamista päihtyneenä sanktioitu muualla lainsäädännössä. Vakuutusyhtiöllä on myös oikeus hakea vahinkoa kärsineelle maksamansa korvaukset takaisin vahingonaiheuttajalta, joka on toiminut tahallisesti, törkeän huolimattomasti tai törkeän rattijuopumuksen rajan ylittävässä tilassa. Sääntelyllä voidaan arvioida olevan ennalta ehkäisevää ja liikenneturvallisuutta parantavaa vaikutusta.

Kronbäck Visa
Liikennevakuutuskeskus